

HUISKOSSAARI I

SVOMUSSALMI

PAVI-KONTIO 1986

A5/20 · 7x7mm

HUISKOISAARI I

Koko: n. 3200 m leveimmältä kohdaltaan p-e-suunnassa, suurin pituus koillisesta-lounaaseen suunnassa n. 51 m (turverajasta mit.)

Kasvisto ja puusto: valtaosin pienikok. koivu, sieltä täältä meura muutama vaimonkuusi ja mäntyseksipihlaja. Rantaa keittää havvatreltan katajikkok. Koko saari aivan ulompa osaan lukkumattomasti idäns, jossa hieman hiekkia reunustaa pitkä hieksi, on hieman varpuksisuuksien peittämiä: eniten mustikkia, joihin venaa puokkua. Itäpäätä rannalle muutama hirsma. Jotkin venat rannalle vaiheremariaa. Aivan reunasta lukkumattomasti saari usein samalleihin peittämiä. Havvatreltan ruopuksia, darsionama ja veskelle kanervaa. Puusto harvempaa idässä.

"Topografia": Koko saari itäpäätä lukkumattomasti hyvin kirkkoinen ja loihikkoinen, kumpuileva. Kivet samalle peittämiä. Itäpää hieman valkeista hiekkareista, veri kullattanut turvetta pois. Paljalle hiekkalle kasvaa kitulaita vedet humuktonia kiviä. Muissa osin saarta vedet jätävät hiekkoinen on paljasta kiven. Rannoille tönnötää kantoja.

Avarat merkit enusteriall. antilasta:

Cietyreit Itäpää löytyy rannalle hieltä
kivaita-istukka, jopa huomattavan koke-
denni-kuoteena vanha istukka rannalla.

(Oi onnetonta minun kamerakäyttöni.
Näin kukaan ymmärsi kuvz minulle
onnistun?)

Koelupia: 24 kpl, kiertorot pöörän
Ashtor, hirtaana v. lla keiva muuta
lonhikades m. lli.

Koelupia n:o 1 Itäpää rannalla:

SEK tulvhielike p. rekun. korroliis ranna puo-
lulle 26 cm, 2. tulvelees 3cm:n v. lli,
5 cm tulvhielike, kullisnuukana 3. tulvelees
n. 32 cm: myydonr, jonka alle nel 12 cm
heikosti huultontuutze hiellee. Pohjelle
alles n. lli. Vetto kuopassa li löyt.

Koel. 2

1 cm tuve

SEK tulvhielike 13 cm, tuve tulvelees 3cm
uutze rekun olene hiellee - p. antilasta 135-

na p. llielle. hirtaana puolelle ep. m. lli.
kontinut keiva 5-7 cm, lli lli m. lli.
uutze maet. "Iskos" (n:02)

Koel. 3.

Tuue 4 cm

huult. v. lli. rekun p. lli, n. 10 cm

l. lli. rekun m. lli. rekun, pohjz nel v. lli.
l. lli. rekun ep. m. lli. l. lli.

Koel. 4.

tuue 4 cm, huult 7 cm

m. lli. 12-15 cm

l. lli. m. lli.

"Iskos" (n:01)

Koel. 5

tuue 1-4 cm

huult. jopa 14 cm

m. lli. 10 cm, pohjz nel v. lli.

li l.

Koel. 6.

Tuue 4 cm, huult. 20 cm, m. lli. 10 cm (v. lli.)

Kuopassa 2 v. lli. kiver

li l.

Koe 7

Tuore 4-6 cm, huult. 20 cm, loput 12 cm
 maast. Rennolla isop knt.
 ei l.

Koe 8

Tuore 7 cm

hervost. ruokkeen vöij. huult. pöppö 18 cm
 rennen puolelle hiilireitz 30 cm - myydy-
 dent, 10 cm maastunutta, 180 kin kuopassa
 ei l.

Koe 9

Tuore 6-10 cm, vain yhdellä rennolla
 huultontunutta 18 cm (Lonnens). muualla
 tupen jökeä maast. 14 cm. Raekka maa.
 Kosteä pöppö.

Koe 10

Tuore 5-9 cm, huult. 10 cm, maast 10-12
 cm, pöppö vöij. isop knt kuopassa.
 "Iskus" n:o 3

Koe 11

tuore 3-8 cm
 maast. puolella pienillä hiilireitz, pöppö
 alap. (ruokkeen vöij. huult. 3 cm, 17 cm
 huult. ^{harmmeeri}
 maast. 10 cm, ei l.

Koe 12

Tuore 7-18 cm, huult. 6-28 cm, maast
 0-14 cm, muotchiellukaa pöppö
 isop knt kuopassa.
 "Iskus" n:o 6.

↑ menteren pöppö

Koe 13

Tuore 4-8, pöppö 14 cm menteren puolel.
 huult. rennen puolelle vöij. ruokkeen vöij.
 7-14 cm, maast. 10 cm, muualla muotchiellukaa
reitz pöppö, isop knt
 ei l.

Koe 14

Tuore rennen puolella 22 cm, loput huult.
 14 cm, muualla tuore pelanne, menteren 7-10 cm,
 huult 10-14 cm, maast. 14 cm, muotchiellukaa
reitz pöppö vöij. ei l. 180 kin
 Kuopassa.

Koe 15

Tuore 4-7 cm, huult. 7 cm, pöppö 12 cm,
 maast. 12-14 cm, muotchiellukaa vöij.
 raekka maa. Valtanz knt kuopassa, vöij.
 "Iskus" n:o 5

Koe 16

Tuore 10 cm, menteren puolella ei huult.
 muualla huult. 2-23 cm.
 maast. menteren puolella 22 cm, muualla kikkari-

SEK

SEX nen. Hoja kirs karpasa. Veda puol.
reimmas huult. p rikast. selkottunens
toittam hoima. ai l.

Koek. 17.

Tuure 4-15 cm, menterea puol. huultouk-
nutte ai jumi leimkeen, ranna puol.
12-20 cm. Menterea puol. rikast. 6-
20 cm, munde 7 cm.

Koek. 18

Tuure 4-14 cm.

Huult. 11-16 cm, rikast. 4-7 cm

Hoja kirs.

"Hoja" n:o 4

Koekuoppa 19

toittam hoja kirs, keivettu verk om.

Tuure 5 cm

Huult. 22 cm

ai l.

Koekuoppa 20

Tuure, josa hiitts 8 cm

Huult. 15 cm

Hoja seinustelle pieni lonhi kullt maata?

Rikast. 2-18 cm

ai l.

Koek. 21

Tuure 3-11 cm.

Huult. p-seinustelle 31 cm, 7-10 cm rikast.
runi. Muostehiekkas. Puhp. velt voryjky-
hytta. Myto muosa reimek velt huult.
hantaa keuos.

ai l.

Koek. 22

Tuure 4 cm

huult. primulek, n. 10-18, hivona rekistu-
nut. hells toitt voryjky huult, alene-

SEX nanu kullt. maata? Rikast. 6-11 cm,
raolla ma. Ruostehiekkas toittam.

Ho kivi sinua.

ai l.

Koek. 23

Tuure 3 cm - 9 cm

9 cm ranna puolella huksekkas, alla
palek keuos hiittymyt huult 10 cm

huult. 15 cm, hivonhi alorast voryjkyhytt
runenavonhi (hivonhi?) rikast. 6-12 cm

Koel. 24

Luure 5 cm

thunkt. 20 cm

10 cm (hukhtuutneest?) kevyesti puna-
ruskalla värj. (hikemaetz?) keuhkoud-
nen alle. 9 cm m. vast.

7 roj. kivi kuopassa.

G. l.

Absol. kiveudet

kuoppa 1 $\frac{199,44}{198,94}$ m mpy syvä 50 cm

kuoppa 2 $\frac{199,51}{199,09}$ m mpy 42 cm

kuoppa 3 $\frac{199,95}{199,41}$ m mpy 54 cm

kuoppa 4 $\frac{199,72}{199,21}$ m mpy 51 cm

kuoppa 5 $\frac{200,13}{199,74}$ m mpy syvä 39 cm

kuoppa 6 $\frac{200,22}{199,73}$ m mpy 49 cm

kuoppa 7 $\frac{199,91}{199,52}$ m mpy 39 cm

kuoppa 8 $\frac{199,57}{199,16}$ m mpy 41 cm

kuoppa 9 $\frac{199,55}{199,09}$ m mpy 46 cm

kuoppa 10 $\frac{199,42}{199,12}$ m mpy 30 cm

kuoppa 11 $\frac{199,48}{199,07}$ m mpy 41 cm

Ущорре 17 $\frac{199,64}{199,17}$ m mpy ^{avg} 47cm

Ущорре 18 $\frac{199,56}{199,11}$ m mpy 45cm

Ущорре 19 $\frac{199,39}{198,98}$ m mpy 41cm

Ущорре 20 $\frac{199,45}{198,97}$ m mpy 48cm

Ущорре 21 $\frac{199,58}{199,17}$ m mpy 41cm

Ущорре 22 $\frac{199,71}{199,43}$ m mpy 28cm

Ущорре 23 $\frac{199,63}{199,31}$ m mpy 32cm

Ущорре 19 $\frac{199,70}{199,60}$ m mpy 19cm

Ущорре 20 $\frac{199,70}{199,32}$ m mpy 38cm

Ущорре 21 $\frac{199,91}{199,49}$ m mpy 42cm

Ущорре 22 $\frac{199,68}{199,21}$ m mpy 47cm

Ущорре 23 $\frac{199,51}{199,05}$ m mpy 46cm

Ущорре 24 $\frac{199,60}{199,22}$ m mpy 38cm

Lonnan hnes varukkuu, saane
on lennoltaen tyyne veteu kaluona,
~~on~~ itpaant on vieraan veteu kuu-
pomea hiellarentaa. Muulta saant
tietta hyn on hyn linkeuon,
ja nioora saant on kumpuora.

4. alue mkinus

Kono saane ympyri kaivettiin
n. 1m x 1m ~~aluen~~ koonza koekuoppia
5-8m in etimydelle mntaa.
Saane nioora kaivettiin koekuoppia
mne nioo maast ne salli; ~~etipa~~
saane lennoltaen ja murelt on
suue pannel - ja varpuksuunude
peittas louhillea.

5. yhteenveto

Koekuvauksella onin todeta, ette
perille olut mehd. kinkauten
aunpeilla on kinkporei nioora-
lyn murei hitasti tuhunut. ~~teilla~~
~~teilla~~ Van saane itpaant hie-
nste veteu kuuhtuella hiellanta di
onst mahdollista kytte istuunz intlyt
ons. Muinaisjonnio kinkporei alue
kuluuue mureu...

Helikopteri

1. Arvaimenista kytte ja
mureuista

VALOKUVA -

MINOLTA

I kamerasia ollut filmi paljasti: (oli jonkun nuori nainen) ASA 400 sekssi, josta valotus pellosta

II ILFORD ASA 125

1. kuva (nro 11 (askuina):

itsään rantaa

~~Kaikkola~~ Luoteeseen

aukko: 11

suljinno- 125

2. kuva (asku n:o 12): sama kainen

3. kuva: huti

4. kuva: Kairaja (Pasi) saaren lähtösama, kuv.
pohjoista
aukko 8, suljin 125

5. kuva: saaren lähtipää kuv. pohjoista
a 8, s 125

6. kuva: saaren maasta lähtipää kuv. pohjoista
a 8, s 125

7. kuva: Huiskon II kuv. Huiskon I:n
näköalasta

a 11, s 60

8. kuva: Huiskon II:n vieressä oleva
sääntökirja kuv. Huiskon I:n
näköalasta

a 11, s 60

9. kuva: Pääskynen 3. taso idästä länteen

a 11, s. 60 A/20 →

10. kuva: Pääskynen Helenein oltava

11. kuva: Pääskynen 4. taso idästä länteen
remontit A/24 →

PETRI : a) "Uusi" R. A/20 idästä
b) " " " " lännessä

OMA KAMERA

FILMI FUJI ASA 100

KUVA N:o 30: Huiskon I:n näköalasta
vii

KUVA N:o

Pääskynen kuvattuna
Kätköstä Huiskon I:n remonteista

III ILFORD

TB: N RANTA (LANSI) 17.7.1986 KLO M.00

R
KONE E

KP RAJAP 14 087

SIRTO
↓

KP RAJAP 13 154

LATTIA 383

SIRTO
↑
KONE F 137

SIRTO
↓
VESI 185

TB: n kanta (it) 19.6.1986 KLO M.00

KP ISO KIVI (KP 1985) R_{KIVI} 197 , VESI 257

KP PIENI KANTO (KP 1985) R_{KANTO} 090 , VESI 165

VUODEN 1985 KP:T

KP 6 (KANTO OILOLAN LAH.) 14.7.1986
KLO 11.30

R
KONE A
KP 6 132
VESI 309
(KONEETA A)

KONE A KP 177 14.7.1986
493
RAJAP.

JALONKIEMI 14.7.⁻⁸⁶ KLO 13.30

R
KONE B
VAITAK. KP 107
VESI (KONEETA B) 196
SIIRTO → LATA 166 ← SIIRTO
KONE C 138
SIIRTO → KP 115
RAJAP. 345

JALONKIEMI 14.7.-86 KLO 13.40

KONE R
D
KP RAJAP. 347 116
KP RAJAP 348 024
VESI 199

SUOMUSSALMI HUISSKOSSAARI I

- esihistoriallisen asuinpaikan koekaivaus 1986

Kunta: Suomussalmi

Kylä: Kianta

Tila: Valtionmaa

Maanomistaja 1986: Suomen valtio

Peruskartta: 4422 12 VESUSVAARA (1973)

Kaivausalueen koordinaatit: \bar{x} = 7214 60

y = 458 90

z = 199,40-200,20 m m.p.y.

Kertomukseen liittyvät löydöt: -

Huiskossaari I:stä aiemmin tulleet löydöt: KM 20 764:1-2

Aikaisemmat tutkimukset: M. Huurre, tarkastus 1979

Asuinpaikka on mainittu Suomussalmen muinaisjäännösluettelossa numerolla 169.

Sivut - ovat kuvatauluja, joissa on kuvia negatiiveista 68 559-68.

Luettelo kartoista, negatiiveista ja koekuoppien korkeuksista on kertomuksen lopussa.

Tehtävänä Suomussalmen Huiskossaari 1:ssä oli selvittää, kuinka paljon irtolöytöjen perusteella havaitusta asuinpaikasta oli säilynyt vedensäännöstelyn aiheuttamalta eroosiolta.

Saaren sijainti ja topografia

Huiskossaari 1 sijaitsee Suomussalmen kirkosta n. 15 km pohjoiskoilliseen, Kiantajärven Kolikkasalmessa. Saaren pituus koillisesta lounaaseen mitattuna on n. 51 metriä ja pohjoisesta etelään n. 32 metriä. Saari kasvaa hentoa koivua ja tiheää varvikkoa. Lukuunottamatta itäpäästä on saaren ranta hyvin kivikkoinen ja täynnä vanhoja kantoja (ks. kuvia 2 ja 3). Itäinen ranta on veden syövyttämä hiekkaranta, josta vesi on kuljettanut maata sitovan aluskasvillisuuden pois niin, että nouseva vesi huuhteli koivujen juuria. Saaren sisäosa on hyvin kumpuileva maastoltaan ja kivinen (ks. kuvaa 1).

Alueen tutkimus

Saaren ympäri kaivettiin 24 koekuoppaa 5.- 8 metrin etäisyydelle toisistaan. Kooltaan kuopat olivat 1x1 m, ja turpeenpoiston jälkeen niiden kaksi ensimmäistä kerrosta tutkittiin kaivauslastoin, loput lapioin. koekuopat pyrittiin kaivamaan puhtaaseen maahan asti tai 50 senttimetriin. Useissa tapauksessa kuopan kaivaminen täytyi jättää kesken, varsinkin saaren sisäosassa, suurten kivilohkareitten takia.

Kaivauksen kiintopisteinä käytettiin kahta rajapyykkiä, joiden absoluuttiset korkeudet on laskettu Ämmän voimalaitoksen ilmoittamasta Kiantajärven vedenpinnan korkeudesta.

Luettelo negatiiveista

- 68 559 Saaren maastoa.
- 68 560 Näkymä vastarannalle. Huiskossaari 2:n kivikkoinen ranta näkyvissä. Kuv. lännestä.
- 68 561 Pasi Niskanen kaivaa koekuoppaa.
- 68 562 Saaren kivikkoista pohjoisrantaa. Kuv. idästä.
- 68 563 Saaren pohjoisrantaa, jonka vedensäännöstely on kuluttanut. Kuv. idästä.
- 68 564 Vesa Rannikko kaivaa koekuoppaa.
- 68 565 Kuten ed.
- 68 566 Saaren tuhoutunutta itärantaa. Kuv. etelästä.
- 68 567 Kaivajat tauolla saaren itärannalla.
- 68 568 Kuten ed.

Kaivaukseen liittyvät kartat

Peruskartta: kartta 3

Peruskarttaote kartasta 4422 12 VESUSVAARA (1973), mk 1:20 000 A4
Yleiskartta mk 1:500 A4

Koekuoppien korkeudet

Luvut on annettu absoluuttisina korkeuksina. Numerointi viittaa yleiskarttaan s.

Koekuopan numero

esim. 1. $\frac{199,44}{198,94}$ koekuopan pintakorkeus m m.p.y.
koekuopan pohjakorkeus m m.p.y.

1. $\frac{199,44}{198,94}$	11. $\frac{199,48}{199,07}$	21. $\frac{199,91}{199,49}$
2. $\frac{199,51}{199,09}$	12. $\frac{199,64}{199,17}$	22. $\frac{199,68}{199,21}$
3. $\frac{199,95}{199,41}$	13. $\frac{199,56}{199,11}$	23. $\frac{199,51}{199,05}$
4. $\frac{199,72}{199,21}$	14. $\frac{199,39}{198,98}$	24. $\frac{199,60}{199,22}$
5. $\frac{200,13}{199,74}$	15. $\frac{199,45}{198,97}$	
6. $\frac{200,22}{199,73}$	16. $\frac{199,58}{199,17}$	
7. $\frac{199,91}{199,52}$	17. $\frac{199,71}{199,43}$	
8. $\frac{199,57}{199,16}$	18. $\frac{199,63}{199,31}$	
9. $\frac{199,55}{199,09}$	19. $\frac{199,79}{199,60}$	
10. $\frac{199,42}{199,12}$	20. $\frac{199,70}{199,32}$	

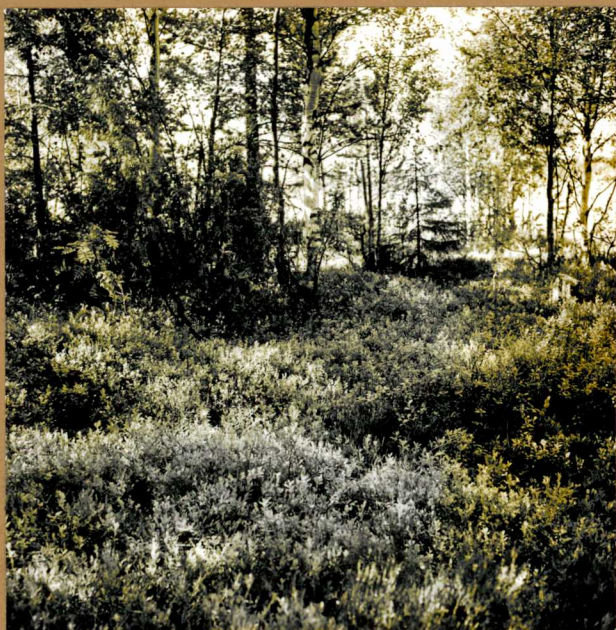
11. $\frac{199,48}{199,07}$

12. $\frac{199,64}{199,17}$

SUOMUSSALMI HUISSOSSAARI 1

KUVANNUT PÄIVI KONTIO

KUVA 1

F 68559

Kuva 1: Huisossaaren kasvillisuutta.

Kuva 2: Saaren pohjoisrantaa. Kuv. idästä.

Kuva 3: Vedensäännöstelyn kuluttamaa rantaa.
Kuv. idästä.

KUVA 2

F 68562

KUVA 3

F 68563

KUVA 4

F 68568

Kuva 4: Kaivajat tauolta.
Kuvassa näkyvä saaren itäpää
oli veden kuluttama, ja rannalla
oli runsaasti iskoksia. Kuv. etelästä.

Kuva 5: Koekuoppaa kaivetaan.

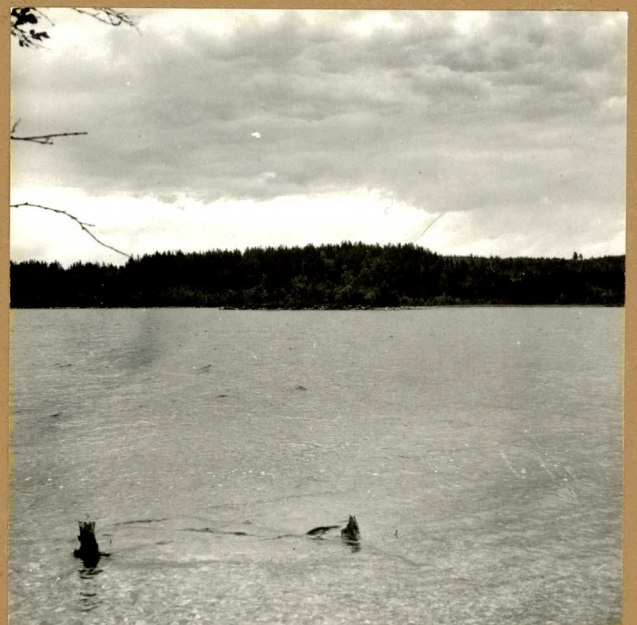
Kuva 6: Näkymä vastarannalle.
Huiskosaari 2:n kivikkoisen
ranta näkyvissä. Kuv. lännestä

KUVA 5

F 68561

KUVA 6

F 68560

SUOMUSSALMI HUISSOSSAARI 1

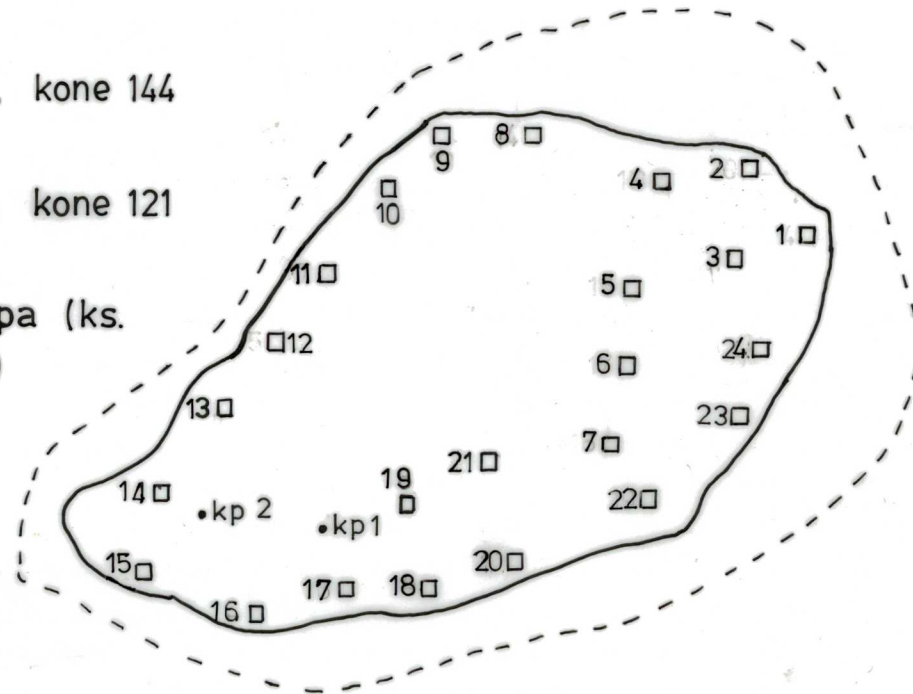
PÄIVI KONTIO 1986

YLEISKARTTA MK 1:500 5 m

PIIRT. PÄIVI KONTIO

Karttapohjana käytetty peruskarttaa
n:o 4422 12 VESUSVAARA, mk 1:20 000
v:lta 1973.

- kp 1 = 200,00 m mpy, kone 144
rajapyykki n:o 404
- kp 2 = 199,88 m mpy, kone 121
rajapyykki n:o 405
- numeroitu koekuoppa (ks.
vaaitusluettelo s.)

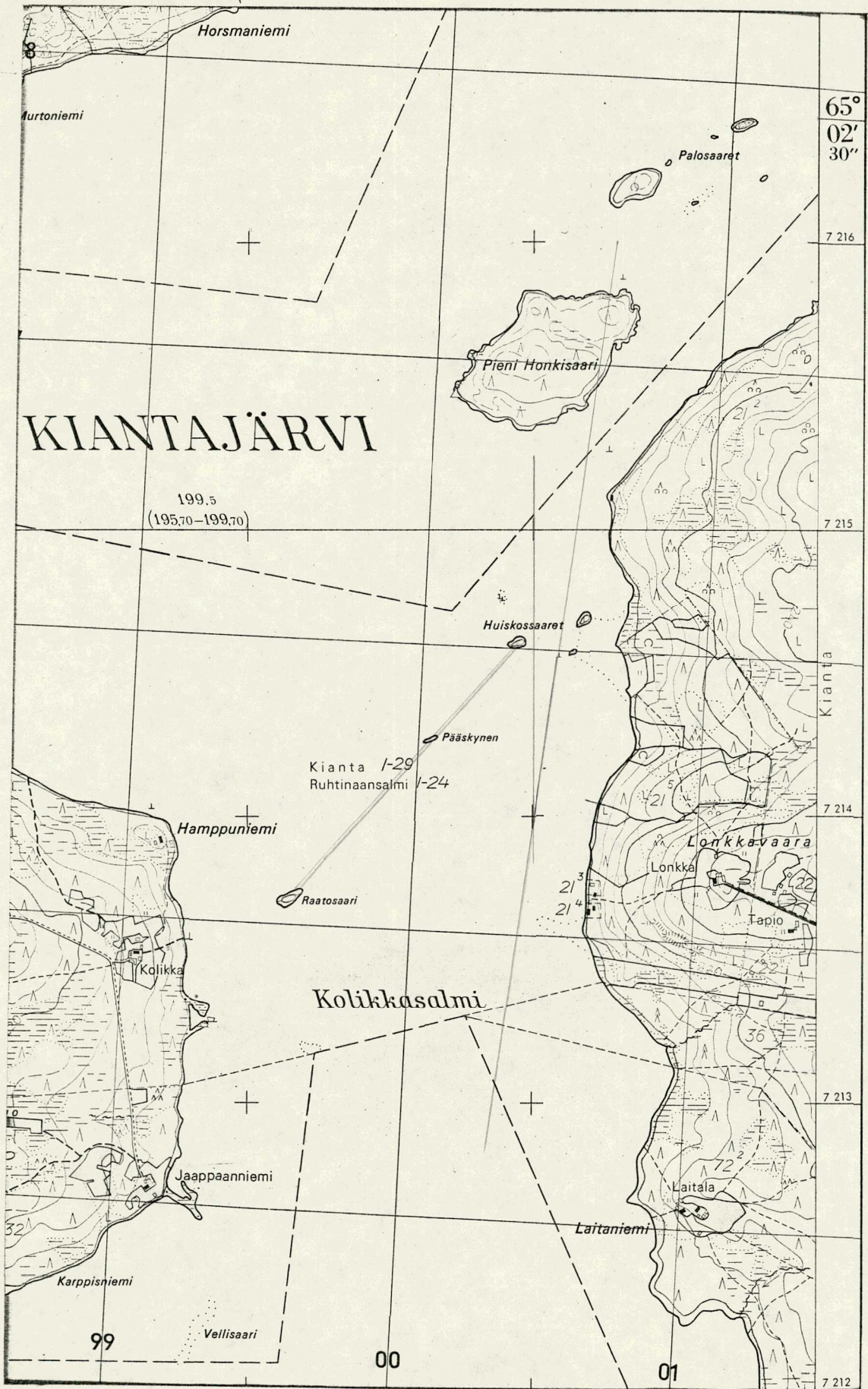
P

karttapohjoinen

KIANTAJÄRVI

(199,03 m mpy 2.7.1986)

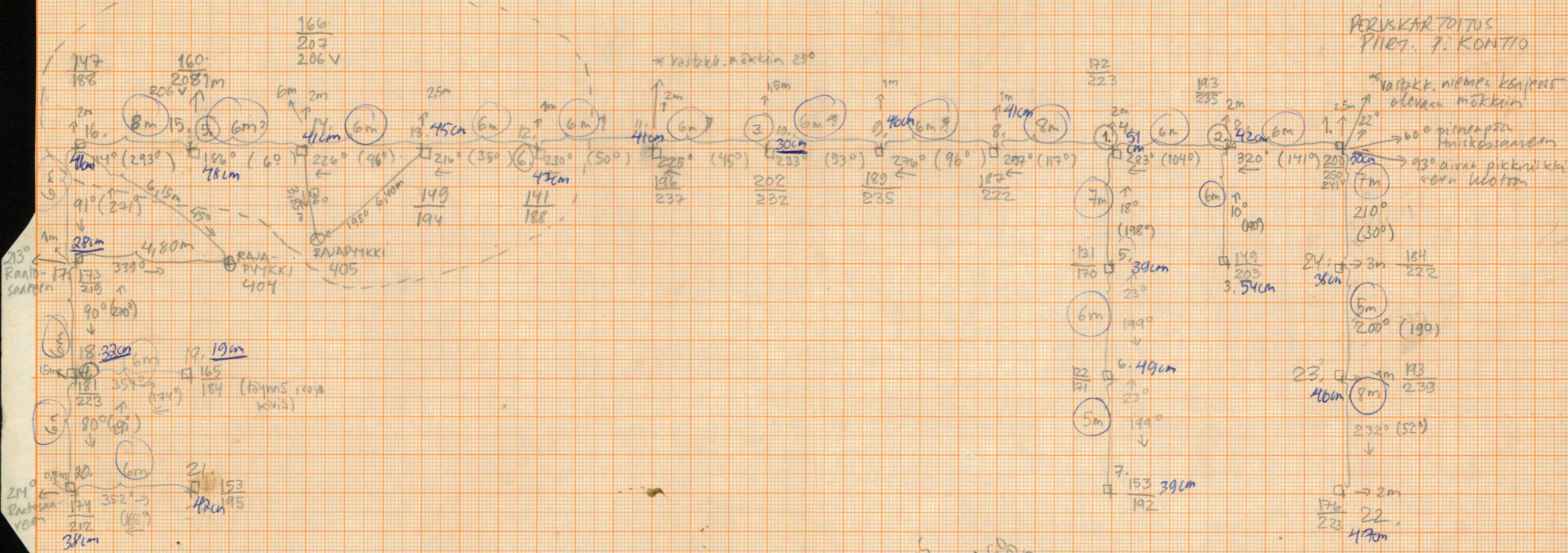

SUOMUSSALMI
 ISOMPI HUSKOSKAARI
 30.6.1986
 MELONA TACKINEN

① 1095K
 1. m.m.

PERUSKARTOITUS
 YLIET. P. KONTIO

3.7. VRAITTU VEDENPINTA

166
 207
 206V

* Vastakk. mökkiin 230

* Vastakk. niemi koiras
 olevan mökkiin

→ 60° pienempi
 Huskoskaaren
 → 93° aivan pikkuniemi
 reppu luotoon

213°
 Raid-saareen

RAJAPYYKKI
 404

RAJAPYYKKI
 405

18.32cm
 19.19cm
 181 352
 223 (174)
 184 (kymmen 1000
 kivi)

21. 153
 174 352
 212 (168)
 38cm

168
 150
 318

350
 170
 180

145
 150
 225

VEDENPINTA - 241 2.7.1986 KLO 19.00
 RAJAPYYKKI 404 = 144

VEDENPINTA 3.7.1986 KLO 12.00 = 206
 RAJAPYYKKI 404 = 105
 " 405 = 117 (121 korj)